

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **V. M.**, zast. advokátem Michalem Benčokem, se sídlem v Praze, Václavské nám. 17, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, o udělení azylu, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 1. 2005, č. j. 47 Az 520/2003 – 27,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále již stěžovatel) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále již žalovaný) ze dne 10. 2. 2003, č. j. OAM-7839/VL-11-K04-2001, o neudělení azylu podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo rozhodnuto, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu v platném znění.

Ve shora označeném rozhodnutí žalovaného je popsán skutkový stav, jak vyplynul ze žádosti o udělení azylu podané stěžovatelem dne 11. 8. 2001 (na č. 1 9 správního spisu), z pohovoru konaného dne 16. 10. 2002 a z obsahu správního spisu. Stěžovatel uvedl, že Moldávii opustil kvůli nesouhlasu s komunistickým režimem, který se po volbách dostal k moci. Žádné konkrétní problémy však neměl, ale obával se možných komplikací.

Ze správního spisu vyplynuly skutečnosti, které jsou zachyceny v rozhodnutí žalovaného, zejména důvody pro neudělení azylu.

Žalobě, kterou stěžovatel proti rozhodnutí žalovaného uplatnil, Krajský soud v Praze jako soud I. stupně nevyhověl a zamítl ji. Vyšel přitom z obsahu správního spisu, který byl k dispozici a uzavřel, že žalovaný postupoval správně, když žádosti o udělení azylu nevyhověl a azyl neudělil dle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu; nebyly totiž uvedeny žádné skutečnosti svědčící o tom, že by stěžovatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu a rovněž tak shledal správnými i další výroky o neudělení azylu podle § 14 cit. zákona, včetně rozhodnutí týkající se překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu; důvod podle § 13 zákona (sloučení rodiny) zde nepřichází v úvahu. Soud I. stupně při svém rozhodování nezjistil žádné procesní důvody nezákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí. Soud se také vypořádal s námitkou vznesenou při jednání, totiž pronásledování z důvodu křesťanského vyznání a zákaz vycestování pro jeho působení v průběhu vojenské služby u jednotek zabývajících se výstavbou zbraní dlouhého doletu.

V rámci kasační stížnosti napadající rozsudek soudu I. stupně stěžovatel uplatnil kasační důvod podřaditelný pod § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Lze vzít za namítané, že řízení vykazuje vady, neboť skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech, nebo je s nimi v rozporu, nebo při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem způsobem ovlivňujícím zákonnost.

Stěžovatel se především domnívá, že při projednávání jeho žádosti o azyl došlo k pochybení správního orgánu, rozhodnutí správního orgánu napadá v celém rozsahu, když správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci a že důkazy, které si opatřil byly neúplné a zakládaly se pouze na hodnocení obsahu spisu a na Zprávě MZ USA a informací v databázi Č. V kasační stížnosti nově uvádí, že je terčem nepřátelského jednání ze strany svých spoluobčanů, připomíná organizované vydírání podnikajících osob v zemi původu. Jako podnikatel by nemohl bez přímého ohrožení života vykonávat živnost nebo pracovat v Moldávii. Namítá, že soud se nezabýval praxí státních orgánů při potírání organizovaného vyděračství. Mocenské orgány s největší námahou monitorují řádění mafiánů a jejich boj o rozdělení sfěr vlivu. Po té popisuje metody vydírání, tzv. raket nebo kryša.

Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek soudu I. stupně zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení, rovněž požaduje přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Z vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti je patrné, že tento popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu, tak i rozsudek soudu I. stupně byly vydány v souladu s právními předpisy. Je odkazováno na správní spis a napadené rozhodnutí a dále na podání a výpovědi, které stěžovatel učinil v průběhu správního řízení. Kasační stížnost považuje za neopodstatněnou, stejně tak návrh na přiznání odkladného účinku, proto navrhuje její zamítnutí a nepřiznání odkladného účinku.

V souladu s ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné /ust. § 103 odst. 1 písm. c) cit. zák./ nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné /ust. § 103 odst. 1 písm. d) cit. zák./, jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud v souladu

s ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédne. Skutkovým základem pro rozhodnutí kasačního soudu se tedy mohly stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí. Při svém rozhodování vycházel Nejvyšší správní soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ust. § 75 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížnosti napadené rozhodnutí Krajského soudu v Praze v mezích důvodů uplatněných ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pocítuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávním, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel (srov. IV. ÚS 12/04). Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování.

Podle ust. § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle ust. § 2 odst. 5 cit. zákona ve znění platném v době rozhodování správního orgánu se za pronásledování pro účely tohoto zákona považovalo ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Podle ust. § 14 zákona o azylu mohlo ministerstvo udělit azyl z humanitárních důvodů, i když v řízení o azylu nebyly zjištěny důvody podle ust. § 12 cit. zákona.

V dané věci je třeba rozlišit důvody uváděné před správním orgánem a soudem I. stupně a důvody poprvé uplatněné až v kasační stížnosti. Důvody, které jsou uplatněny v kasační stížnosti nemohou být podle ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. tímto soudem zohledněny, neboť o praktikách mafií nebylo v řízení správním ani v řízení před soudem I. stupně žádné zmínky. Krajský soud se ve svém rozhodnutí zabýval těmi námitkami, které uplatněny byly, tj. zejména pronásledováním z náboženských důvodů. V této souvislosti je namístě připomenout Zprávu o dodržování lidských práv za rok 2001 vydanou Úřadem pro demokracii, lidská práva a práci MZ USA ze dne 4. 3. 2002, podle níž svoboda vyznání v zásadě nepodléhala žádným omezením, i když několik náboženských skupin mělo problémy se získáním oficiální registrace. Že by však stěžovatel patřil do takové skupiny, netvrdil. To se týká i jeho omezení pro výkon vojenské služby u raketového vojska. Stěžovatel

ve správním řízení ani před prvostupňovým soudem netvrdil, že by byl z tohoto důvodu v domovském státě vystaven ohrožení života, nátlaku, výhrůžkám, ani obavě z útlatku. Nemohly se tedy stát tvrzené či spíše v obecné poloze naznačené možné problémy důvodem, pro který lze udělit azyl ve smyslu ust. § 12 cit. zákona, když toto pronásledování se musí uskutečňovat z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů.

Důvodem kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., jak stěžovatel měl na mysli, jsou vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Soud I. stupně byl při posuzování zákonnosti rozhodnutí žalovaného správního orgánu vázán v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. rozsahem a důvody opravného prostředku, které stěžovatel uvedl, přičemž vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. K tomu soud upomíná, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel v napadeném rozhodnutí, je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učiněnému správnému skutkovému závěru, ve spisu obsažený, vede k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li podklad pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, resp. je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Stěžovatel v žalobě uvedl důvody, kterými se soud odpovědně zabýval; žalobce měl možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům, případně navrhnout jejich doplnění (§ 33 odst. 2 správního řádu); jak vyplývá z dokumentů založených ve správním spise, žalovaný si opatřil potřebné podklady pro rozhodnutí (§ 32 odst. 1 správního řádu), takže vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci (§ 3 odst. 4 a § 46 správního řádu); k prokazování použil všech prostředků, jimiž lze zjistit a objasnit skutečný stav věci a které jsou v souladu s právními předpisy (§ 34 odst. 1 správního řádu); z odůvodnění rozhodnutí vyplývá, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě nichž rozhodoval (§ 47 odst. 3 správního řádu); nic ze správního spisu nenaznačuje, že by se žalovaný nezabýval touto věcí odpovědně a svědomitě (§ 3 odst. 3 správního řádu). Nejvyšší správní soud neshledal pro výše uvedené nic, co by svědčilo pro důvod pro podání kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil naplnění důvodu kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., když naopak shledal, že Krajský soud v Praze nepochybil, jestliže žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl přednostně, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Protože stěžovatel neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovanému Ministerstvu vnitra ČR, které bylo v řízení úspěšné, náklady řízení nevznikly, respektive je neúčtovalo, a proto rozhodl soud o nákladech řízení, jak výše uvedeno.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 27. února 2006

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu